

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1272

Vragen van de leden **Voordewind** (ChristenUnie) en **Voortman** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat er asielzoekerscentra (AZC's) worden geopend in voormalige gevangenissen en detentiecentra* (ingezonden 6 februari 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 26 februari 2014).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Asielzoekers in maart naar Kamp Zeist»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kloppen de berichten dat het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers(COA) actief op zoek is naar (voormalige)gevangenissen en detentiecentra om asielzoekerscentra (AZC's) in te vestigen? Zo ja, welke locaties worden momenteel voor dit doel onderzocht? Voor welke (voormalige) gevangenissen en detentiecentra is inmiddels besloten dat ze voor dit doel zullen worden gebruikt?

Antwoord 2

Zoals ik ook in antwoorden op Kamervragen van het lid Fritsma (PVV)² heb aangegeven, brengt de verhoogde asielinstroom met zich mee dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) op zoek is gegaan naar extra opvanglocaties. Voorop staat dat in Nederland iedere opvanggerechtigde asielzoeker opvang aangeboden krijgt.

Bij het verwerven van locaties wordt door het COA rekening gehouden met verschillende aspecten. Zo wordt gekeken naar de mogelijkheden om op bestaande opvanglocaties de capaciteit uit te breiden of de locatie langer open te houden dan eerder was voorzien. Ook beziet het COA of voormalige opvanglocaties opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. Voorts wordt gekeken naar leegstaand en beschikbaar vastgoed van de rijksoverheid, dit

¹ Algemeen Dagblad, 24 januari 2014 en «Doggershoek in beeld als AZC», Noord Hollands Dagblad, 28 januari 2014

² Vergaderjaar 2013–2014, Aanhangsel nr. 580

zijn onder andere penitentiaire inrichtingen en kazernes. Tevens worden de mogelijkheden onderzocht om vastgoed dat voor de gezondheidszorg is gebruikt in te kunnen zetten. Ten slotte wordt gekeken naar de vastgoedmarkt.

Het COA hanteert een Programma van Eisen waarin, mede gebaseerd op nationale en Europese wet- en regelgeving, beschreven is aan welke eisen een opvanglocatie moet voldoen. Daarnaast werkt het COA met interne kaders zoals de grootte van de kamers en het aantal recreatieruimten. Indien het om een penitentiaire inrichting gaat, wordt uiteraard zorg gedragen dat er geen sprake is van een daadwerkelijk detentiekarakter van de opvanglocatie. De beoogde nieuwe opvanglocaties worden gewogen ten opzichte van het Programma van Eisen en de beschikbare financiële kaders.

De zoektocht naar opvanglocaties is derhalve veel breder dan (voormalige) gevangenissen en detentiecentra.

Vanwege gemeentelijke/bestuurlijke afspraken bij het verwerven van locaties vind ik het niet wenselijk om in te gaan op locaties die beoogd zijn voor de opvang door het COA.

De locaties die sinds 2013 tot heden geopend of heropend zijn door het COA, zijn de voormalige opvanglocaties in Bellingwolde, Geeuwenbrug en Sweikhuizen. Daarnaast zijn in Uithuizen en Wassenaar (Duinrell) tijdelijke locaties geopend. In totaal gaat het hierbij om circa 1.700 opvangplaatsen. Dit zijn derhalve ook andere locaties dan voormalige detentielocaties.

Vraag 3

Kunt u aangeven voor hoeveel asielzoekers er momenteel geen plaats is in de reguliere opvanglocaties van de AZC's?

Antwoord 3

Op dit moment is voor iedere asielzoeker die recht heeft op opvang een opvangplaats, die uiteraard voldoet aan de standaarden die zijn neergelegd in (inter)nationale wet- en regelgeving, zoals de Opvangrichtlijn 2003/9/EG en de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005. Als gevolg van de toename van het aantal asielaanvragen, en daarmee ook de toename van het aantal mensen dat moet worden opgevangen, verwacht het COA in de komende maanden meer opvangcapaciteit nodig te hebben. Zoals gezegd is het COA daarom op zoek naar locaties.

Vraag 4, 5 en 6

Deelt u de mening dat dergelijke locaties naar hun aard en inrichting ongeschikt zijn om asielzoekers in te vestigen? In hoeverre is er in deze besluitvorming meegewogen dat het plaatsen van asielzoekers in gevangenissen en detentiecentra als traumatisch kan worden ervaren gezien het feit dat sommige asielzoekers gevlucht zijn uit een oorlogsland en/of in het land van herkomst onterecht in gevangenissen zijn vastgezet? In hoeverre heeft u over dit vraagstuk inlichtingen ingewonnen bij experts en Non Gouvernementele Organisaties(NGO's)?

Kunt u aangeven in hoeverre alternatieven zijn onderzocht zoals leegstaande scholen of bedrijfspanden en AZC's die in het (recente) verleden zijn gesloten? Hoeveel AZC's zijn er de afgelopen jaren gesloten? Hoe staat u nu tegenover het besluit deze AZC's te sluiten gezien het feit dat vluchtelingenstromen kunnen fluctueren? Kunt u aangeven in hoeverre de volgende locaties: het voormalige Meanderziekenhuis te Amersfoort, de voormalige bibliotheek te Winschoten, de voormalige Jozefsschool te Malden, de voormalige strokartonfabriek de Toekomst te Scheemdale en de verschillende leegstaande panden van Horizon Jeugd zorg en Onderwijs in regio Zuid-Holland eventueel geschikt zouden zijn als AZC locatie?

Bent u bereid af te zien van de plannen (voormalige) gevangenissen en detentiecentra te gebruiken voor het vestigen van asielzoekers? Bent u bereid actief te zoeken naar alternatieve locaties zoals leegstaande scholen, bedrijfspanden en/of inmiddels gesloten AZC's? Bent u bereid de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 4, 5 en 6

In antwoord op vraag 2 heb ik al toegelicht dat het kunnen openen van een opvanglocatie een samenspel is van gemeentelijke bereidheid, beschikbaarheid van geschikt vastgoed, de weging van het vastgoed ten opzichte van het

Programma van Eisen en de financiële kaders. Voor zover de door u genoemde locaties in beeld zijn gekomen, is ook hier voornoemde afweging gemaakt. Als opgemerkt is de uitkomst van dit proces dat onder andere eerder gesloten locaties zijn heropend.

In mijn planning ga ik uit van prognoses op basis van de asielinstroom en de trends die zich hierin voordoen. Bij brief van 21 december 2012³ is uw Kamer reeds geïnformeerd over de beleidsontwikkelingen die ertoe hebben geleid dat het COA gedeeltelijk moest terugkomen op het krimpbesluit dat in september 2012 was genomen, onder meer als gevolg van de voorgenomen Regeling Langverblijvende Kinderen. Na een redelijke stabilisatie in de eerste helft van 2013 is de bezetting in de COA-locaties in de tweede helft van 2013 vervolgens flink gestegen als gevolg van de verhoogde instroom vanuit Syrië en het hoge aantal nareizende gezinsleden uit onder meer Somalië. Binnen de budgettaire kaders voor het COA is er ruimte om rekening te houden met fluctuaties in de asielinstroom. Deze budgettaire ruimte dient natuurlijk steeds een vertaling te vinden in het creëren van extra opvangplekken als daaraan behoefte is. Mede uit oogpunt van kosten is het niet mogelijk om een te grote buffercapaciteit aan te houden.

De sluiting van locaties heeft diverse oorzaken, zoals de looptijd van bestuursovereenkomsten. Bij het maken van de keuze welke locatie gesloten gaat worden spelen elementen als kwaliteit en betaalbaarheid een belangrijke rol.

³ Kamerstukken II, 2012–2013, 19 637, nr. 1596